

Cansat de bascos

“I la pregunta és si les bombes d’allà, i les colles d’insensats selvàtics i urbans que cremen cotxes i botigues en la febra del dissabte a la nit, i les seues assemblees, i els seus polítics i temes i problemes i qüestions de cada dia, presents en la tele i en la premsa de cada dia, si tot això és important ‘per a nosaltres’ en tant que són coses de bascos, i estimem tantíssim els bascos, o si són importants perquè són coses d’Espanya.”

Cansat de bascos, en efecte. No dels bascos. Els bascos són una gent i un país que em resulten especialment atractius, si més no, o sobretot, perquè són un poble singular. Ja sé que tots els pobles són singulars, però ells ho són singularment, i no és redundància sinó intensitat especial. Són europeus occidentals, i no són “indoeuropeus”: ni llatins, ni germànics, ni cèltics ni eslaus. Són una cosa única, allà al seu racó del Pirineu i l’Atlàntic, una gent que representa potser el més remot passat d’aquesta part d’Europa, en la llengua sobretot, però també en formes de fer paisatge, en formes de viure, de fer família, de fer vida social i de fer cultura. Només per això, que és moltíssim, ja caldria que mig Europa, no sols la part ibèrica d’Europa, tinguera un interès especial a assegurar la singularitat dels bascos. Es a dir, no a insistir que són espanyols o francesos “com els altres”, sinó a posar o permetre tots els mitjans per garantir la seua continuïtat precisament com a poble basc. És, i que em perdonen la impolítica comparança, com l’atenció particular que mereix una espècie natural, singular i valuosa, quan es troba en perill d’extinció: ens afecta a tots, tots ens hi juguem una part del nostre patrimoni en la terra. I no veig per què cal esforçar-se a salvar per tots els mitjans les àguiles o els óssos com a óssos i àguiles, no com a simples membres de la zoologia general— i no els humans que representen formes de vida i de cultura tan especials i valuoses com una espècie animal. Com a mínim. I si per assegurar aquesta continuïtat ètnica, lingüística o històrica, cal alguna forma de sobirania política, no veig tampoc per què no l’han de tenir. Si la majoria la vol, és clar: la majoria dels ciutadans dels territoris implicats. Etcètera. I per aquest camí podria continuar afegint arguments a favor del nacionalisme basc. No necessàriament a favor del senyor Otegi.

I podria afegir també consideracions més personals i més civils, perquè aquell país, que no és el meu, el visite gairebé cada any. M’hi passe dies o setmanes, hi visc, hi parle amb la gent, pagesos de *baserri*, polítics o professors. M’alegra el cor el seu paisatge, la seua arquitectura, sentir els nens parlar basc, visitar museus, escoltar música, recórrer la costa i la muntanya. I amb tot això,

i després de tot això, afirme que dels bascos no m’en cansaré mai, però que estic ben cansat de bascos. Cansat de veure i llegir i escoltar cada dia de cada mes de l’any la mateixa ració obligada de PNB, HH, HE, EA, UA i les seccions regionals del PP i PSOE d’allà, i els seus líders i caps, Arzallus, Ibarretxes, Otegis, Anasagastis, Redondos, Garaikoetxeas, Iturgaiz, i una llarga llista de noms més que permanentment desfilen per diaris i pantalles a dir la seua sobre ells mateixos i els seus problemes, els seus fets, idees, propòsits i despropòsits. Mentre, evidentment, ells allà, els bascos, no coneixen ni un sol nom de polític del meu país, del País Valencià evidentment no, però tampoc de Catalunya si no és Pujol i Maragall, que ixen a la premsa de Madrid. La qüestió que em cansa, em cansa fins a l’avorriment, és que ells han de ser importants per a nosaltres, cada dia i en cada cosa que fan, i nosaltres no som importants per a ells (ni per a ningú, tot s’ha de dir: no posem bombes, no protestem, som espanyols de tropa, no existim).

I la pregunta és si les bombes d’allà, i les colles d’insensats selvàtics i urbans que cremen cotxes i botigues en la febra del dissabte a la nit, i les seues assemblees, i els seus polítics i temes i problemes i qüestions de cada dia, presents en la tele i en la premsa de cada dia, si tot això és important *per a nosaltres* en tant que són coses de bascos, i estimem tantíssim els bascos, o si són importants perquè són coses d’Espanya. Perquè si les coses dels bascos foren només dels bascos de l’altra banda de la frontera (coses de bascos *francesos*, no de bascos *espanyols*), és ben segur que ens afectarien ben poc. Certament, no les tindríem cada dia fent-nos companyia a l’hora de dinar, de sopar i de dormir, fins a la saturació. Vejam si, finalment, no resultarà que el que ens importa, o fan que ens importe, no són els bascos en tant que bascos (com no són els bretons, ni els gal·lesos, ni els corsos, ni els sicilians, ni els letons, ni els moldaus, ni els bielorussos, ni els hongaresos de Romania, ni el parell de dotzenes de pobles una mica conflictius o singulars d’Europa), sinó els bascos en tant que problema espanyol, és a dir problema “nostre” (nostre?) perquè és cosa de dins d’Espanya. I d’això, precisament d’això, també n’estic cansadíssim.